

Sex, åpenhet og grenser

Relativismen har i årevis vært en del av det intellektuelle grunnlaget for en individualistisk livsstil der hva vi liker og føler for bestemmer våre normer. Men den inneholder en selvmotsigelse, som den britiske kardinal Basil Hume beskriver slik: "Relativismen prøver å kortslutte enhver debatt om sannhet. Relativisten sier: 'Det finnes ingen sannhet, bare forskjellige oppfatninger.' Hvilken livsstil eller religion du foretrekker blir bare et forbrukerspørsmål. Men vi kan ikke unngå spørsmålet om objektiv sannhet. Selv relativisten ønsker å si at relativismen er sann, ikke bare at den er hans egen oppfatning."

Godt hjulpet av denne relativismen på det etiske og religiøse området har vi de siste tiår vært vitne til både en privatisering og en flytting av moralske grenser i forhold til seksualitet og ekteskap. Det begynte med en frigjøring til mer åpenhet om våre seksuelle behov og lengsler. Men i 1998 er det kanskje på tide å innse at vi er overforet på seksuelle stimulanser. Visuell påvirkning og informasjon innpoder at en stor grad av livslykken er knyttet til seksuell utfoldelse. Andre deler av livet får for liten plass. Selv en del prester og biskoper synes å tvile på at mennesker kan ha et rikt og tilfredsstillende liv hvis de er seksuelt avholdende.

I en slik virkelighet trenger vi lederskap som med åndelig autoritet våger å tydeliggjøre grensene heller enn å flytte og tåkelegge dem.

Det skal sies med en gang: I det øyeblikk vi trekker opp grenser, synes det å være en menneskelig svakhet å fordømme dem som ikke overholder dem. Vi klarer ikke som Jesus å elske hvert eneste medmenneske uansett hva de står for.

Toleranse overfor dem som tenker annerledes er et fremskritt. Kan vi holde fast på det, samtidig som vi gjenerobrer terreng fra relativismen og setter navn på rett og galt?

Den vestlige forbrukerkultur har lagt verden for sine føtter. Ett av dens mest typiske trekk er evnen til å forandre lyst og luksus til reelle behov som vi tror at vi ikke kan klare oss uten. I en prioritering av behovstilfredsstillelse ser vi likevel ut til å ha glemt et behov: Evnen til å kunne si nei og være tilfredse selv om vi ikke får alle våre behov tilfredsstilt.

Ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet er fire ord MRA har brukt for å forklare Guds sanne verdier for våre liv. Begrepet renhet har ofte møtt sterk kritikk. Renhet utfordrer sammen med uselvishet hele vår grådighetskultur der 'mye' er veien til å skaffe seg mer uten å få dårlig samvittighet av det. Vi må erkjenne behovet for renhet, liksom vi trengte å vedkjenne oss seksualiteten noen tiår tilbake. Da trer målsetningen med livet tydeligere fram. Livets mange gaver får sin rette plass.

BOA

Jødisk-palestinsk forsoning

Samtalene mellom statsminister Netanyahu og president Arafat i USA hjalp fredsprosessen et skritt videre.

I Caux var både israelere og palestinere til stede. En av israelerne var Yehezkel Landau, en leder av 'Open House', et senter for jødisk-arabisk forsoning i Ramle, Israel. Det åpne huset tilhørte en palestinsk familie inntil de ble fordrevet av israelerne i 1948. Landaus kone og hennes familie flyttet inn.

Yehezkel Landau

Hun var da 11 måneder gammel. I dag er Landaus og den fordrevne palestineren, som er bosatt i Jordan, blitt enige om å bruke huset i arbeidet for forsoning mellom de to folkene.

I Caux sa Yehezkel Landau bl.a.: "Caux gir meg næring for troen på at mennesker er i stand til å forandre seg selv og samfunnet. Jeg næres ikke fordi jeg møter mennesker som tenker det samme som jeg. Det er hjertet som står i fokus her, ikke hodet. Å løse konflikter er så vanskelig fordi vi har det så travelt med å pønske ut idéer heller enn å forandre våre følelser. Caux tar opp hva den akademiske tilnærming og vanlige konferanser utelater. Jeg ville hoppe over de fleste konferanser for å kunne delta her."

Gull i sveitsiske banker

Landau gikk inn på spørsmålet om de sveitsiske bankenes behandling av gull som nasjonalsosialistene hadde stjålet fra sine jødiske offere: "Noen jødiske ledere legger press på europeiske banker og politikere for at de skal betale kompensasjon for tapte jødiske eiendommer og bankkonti. Men gull og penger må ikke få bli det sentrale når vi tenker på fortiden. Ellers vekkes folks fordommer overfor jødene på ny. Vi glemmer at et menneskeliv er verdt mer enn alt gull på denne kloden. En annen side av medaljen som vanligvis oversees, er palestinernes rettmessige krav på kompensasjon fra oss for land og eiendommer de er blitt fratatt."

I en artikkel i det israelske tidsskriftet 'Holy Land Magazine' beskriver Landau sitt kall til dette arbeidet: "Jeg er forpliktet på grunnlag av min bibelske tro på at dette hellige land er Guds laboratorium på jorden. Jøder og palestinere er kalt til å helliggjøre landet ved å få slutt på blodsutgydelsen, urettferdigheten og lidelsen på begge sider. Det kan bare skje når mennesker forvandles, når frykt erstattes av tillit, raseri av tilgivelse og sorg av medlidenhet med andres lidelser. Åpent hus-prosjektet er vårt beskjedne bidrag til å reparere en sønderbrutt verden og gjøre den hel igjen."

JJW

Politikermøte i Caux

Fra rundebordskonferansen i Caux.

Politikere har gjerne som fellesnevner et sterkt ønske om å skape forandring, og som felles erfaring at det ofte er nytteløst. Forandring forutsetter vanligvis at det skjer en forsoning mellom stridende parter og bygges vennskap basert på tillit og respekt. I det perspektivet var det spennende å møte 30 - 40 politikere og diplomater fra alle deler av verden til politisk rundebordskonferanse i Caux 10. - 12. august.

Konferansen var helt åpen i den forstand at alle ble invitert til å dele det de hadde på hjertet, fortelle om problemer i sitt hjemland eller region og eventuelle løsningsmodeller. Personlige opplevelser og dramatiske beretninger styrket troen på at det nytter å gjøre noe som politiker.

Det gjorde inntrykk å lytte til parlamentsmedlem Walid Sadek, tidligere viselandsbruksminister i Rabins regjering, som hadde stått midt i arbeidet med Oslo-prosessen. Han følte selv at han kunne identifisere seg med begge parter i konflikten siden han selv var palestiner og muslim samtidig som han var medlem av den israelske regjering.

Min sidemann ved bordet var Mounah El-Solh, politisk kommentator fra Libanon. Jeg selv holdt et innlegg om det eksempel den historiske personen Jesus fra Nasaret viste oss med å bygge vennskap med noen få og hans budskap om å elske sine fiender og be for dem som forfølger deg. I kaffe-pausen kom han bort til meg, tok meg i hånden og takket spesielt for mine ord om Jesus. Inne ved mødebordet vendte han seg mot meg igjen og sa: "Thank you for lifting up the name of Jesus. I am a muslim." En påminnelse om det universelle ved den historiske personen og hans budskap.

Et ønske for fremtiden måtte være at politikernes rundebords-samtale kunne summeres opp med en klar visjon og målsetting knyttet til spørsmålet: Hvordan skape en åndelig og moralsk opprustning? For meg ble det mest verdifulle kontakten og vennskapet som oppsto i løpet av disse dagene i Caux.

Stortingsrepresentant Lars Rise, Oslo

Pakistansk leder om forholdet til India

Politikerne snakket ikke bare med hverandre, men deltok også i plenums møtene, hvor ca 500 kom sammen i Caux's store sal for å utveksle erfaringer og tanker om tema som "Historiens sår - erindring, godtgjørelse, tilgivelse".

Mennesker nådde frem til hverandre. På Pakistans nasjonaldag var unge indere blant dem som sang den pakistanske

Australia og aborigiene

Ved valgene i Australia 3. oktober fikk partiet En nasjon, som har et rasistisk program, ikke en eneste plass i parlamentet. Det kan ha noe å gjøre med "National Sorry Day" i mai, da en erklæring undertegnet av en halv million australiere ble offentliggjort. I erklæringen ba de Australias urbefolkning - aborigiene - om tilgivelse for at foreldre helt inn i 70-årene var blitt fratatt sine barn for å fremme aborigienes assimilering i storsamfunnet. National Sorry Day helbredet noen av sårene. "Før vi kunne gå videre, måtte Australia gråte over sin mørke historie," sa Audrey Kinnear, en talskvinne for aborigiene som deltok i sommerens konferanse i Caux.

National Sorry Day ble i september fulgt opp av den største middag (700 gjester) som noen gang har blitt arrangert i det australske parlament i Canberrea. Tema var "Enhet og mangfold". Kunstnere fra forskjellige kulturer bidro. Senatspresidenten, statsråden ansvarlig for innvandring, parlamentsmedlemmer og representanter for aborigiene og mange innvandrergrepper var til stede. Fjernsyn og radio rapporterte.

Middagen var et resultat av en foredragsturné som Michael Henderson, heltidsarbeider i Moralsk Opprustning, holdt i forbindelse med utgivelsen av sin bok "Tilgivelsesfaktoren". Henderson reiste i mai på kryss og tvers i landet i seks uker. I hovedstaden Canberra var en fysioterapeut med kinesisk bakgrunn blant tilhørerne. Hun hadde vært bekymret over den økende rasismen, og var slått av Henderssons konkrete beretninger om hvordan rasisme kan overvinnes.

Til henne og et par venner kom idéen om en middag i parlamentet. Innen en drøy uke hadde de fått sammen en innbydelseskommité på 20. I innbydelsen skrev de:

"Vi er forpliktet til dette landet. Dets gleder er våre og vi bidrar til dets rike kultur. Dets sorger er våre og vi kan hjelpe til å helbrede dets sår. Denne middagen er et bidrag til Australias liv, for våre barns skyld."

nasjonalsangen. Den tidligere presidenten i delstatsparlamentet i Punjab, en pakistansk provins, Mohammad Haneef Ramay, sa: "På konferanser verden rundt tenkes det mye. Det som utmerker Caux er at hjertene møtes. Da jeg kom hit sto det for meg en vegg mellom India og Pakistan. Caux har åpnet et vindu. Vår felles menneskelighet er blitt en virkelighet for meg."

At menneskeligheten også må omfatte hensynet til naturen, understreket Polens vise-miljøvernminister, Radoslaw Gawlik. "Utbygging av naturen må erstattes av vennskap med naturen. Noe av Midt-Østen-konflikten har sin opprinnelse i trusselen mot vannkildene," sa Gawlik som i 1991 deltok i MRA-seminaret for unge polske politikere i Oslo.

Også et medlem av utenrikskomiteen i Russlands nasjonal-forsamling, Vladimir Averdjev, pekte på behovet for noe mer enn menneskelig kløkt. "Ingen institusjoner kan garantere sikkerhet og stabilitet. Det er lydlighet mot vår egen samvittighet og Gud som vil gjøre utslaget," sluttet han.

Svaret til ismene - endog materialismen

Under åpningsmøtet for "Agenda for forsoning"-konferansen holdt sveitseren Pierre Spoerri et foredrag om MRA's grunnlegger, Frank Buchman. Spoerri er en av de ansvarlige for konferansesenteret i Caux.

Det er én mann uten hvem ingen ville være her i dag. Hans navn er Frank Buchman. Jeg hadde det privilegium å arbeide sammen med ham den siste delen av hans liv, fra 1947 til 1961. Men min far, professor i historie og litteratur ved Zürich Universitet, hadde et nært forhold til ham etter hans første besøk i Sveits tidlig i tredeårene.

Buchman skrev aldri noen artikkel om forsoning eller konfliktløsning. Den ene og eneste bok som ble utgitt i hans navn kom aldri på bestsellerlisten og skaffet ham ikke noen vitenskapelig status. I hans taler forekommer ordet forsoning sjelden. Og likevel var han en av dette århundres store forsonere. Og det var ham som den høyst jordnære franske utenriksminister Robert Schuman ba om å dra til Nord-Afrika da noen av de tidligere franske kolonier stod oppe i sin uavhengighetskamp. For sin brobygging og sitt forsoningsarbeide ble Buchman dekorert av tyske, franske, japanske og filipinske regjeringer.

Individet i sentrum

Hvis vi ønsker å trenge ned til det vesentlige i hans forsoningsfilosofi, hva var hans grunnprinsipper? Det første var utvilsomt *individet i sentrum*. Buchman var overbevist om at i enhver situasjon var det en enkelt person som hadde nøkkelen. Det kunne være en toppolitiker, eller det kunne være et vanlig menneske med uvanlige idéer. En gang han var i Caux og så over mot Genève ved den andre enden av sjøen, sa han: "Noen av de virkelige problemene ved konferansen der nede, ligger ikke på bordet, - de sitter rundt bordet." Den norske stortingspresident i tredeårene, C.J. Hambro, presenterte Buchman og hans team for Folkeforbundets representanter 15. september 1938, og sa ved den anledning: "Hvor vi har feilet i å forandre

politikken, har disse lyktes i å forandre liv, og har gitt kvinner og menn et nytt levevis." Hvis fred skulle oppnås, var for Buchman det materiale han måtte arbeide med, menneskelig natur der hatets, grådighetens og fryktens krefter dominerte. Og hva den menneskelige natur angår, var han den største realist jeg noensinne har møtt.

Det annet prinsipp - muligens noe mere kontroversielt enn det første - var at fredsstifteren eller forsoneren var nødt til å *starte freds- og forsoningsprosessen med seg selv*. I Genève, midt under 1938-krisen, talte han til delegatene i Folkeforbundet og sa til dem: "Historiens store menn og kvinner er de som kan uttale og overføre til handling svaret til krig, de mennesker som vil bekjenne hvor de selv kommer til kort i stedet for å sette søkelys på andres svakheter."

Forsoning en frukt av forandring

Ved dette århundres begynnelse var Buchmans første jobb å være leder for et hjem for vanskelig stilte gutter. Han kom i klammeri med styret, som var innstilt på å spare penger på guttenes matrasjoner. Buchmans erfaring i å bli frigjort fra bitterhet fikk ham til å tenke at dette var noe som kunne hende med hvemsomhelst hvorsomhelst. Han foretrakk derfor ordet forandring fremfor ordet forsoning. For ham var forsoningen mere en frukt enn en rot.

Hate synd, men elske synderen

Et annet prinsipp fikk Buchman av og til i vanskeligheter. Han trodde i dypet av sin sjel at *intet menneske noensinne skulle avskrives*. Den mest håpløse kunne bli det største miraklet; du må hate synd, men elske synderen. For ham måtte selv diktatorer, terrorister, høyre- og venstrestremte få en sjanse til forvandling. I tredeårene havnet Buchman i vanskeligheter da han anvendte dette prinsipp på den tyske situasjon, og forsøkte å bringe erfaringer om forvandling til noen av nazi-partiets ledere. Seksti år senere er det lett å si: han bommet, at Buchman kan ha vært naiv. Men han gjorde forsøket mens andre stod på

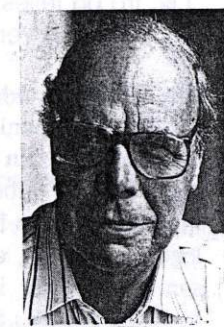
sidelinjen og gjorde ingen ting.

Buchman så i fredsstiftelse ikke bare et humanistisk arbeide som kunne planlegges med menneskelig intelligens og organisasjon. Han var dypt overbevist om at Gud kunne komme inn i menneskelige foretak. En som senere av mange europeiske ledere ble anerkjent som en avgjørende faktor i fransk-tysk forsoning, var en fransk kvinne ved navn Irene Laure. Hun kom til Caux som tidligere motstandsleder og med et intenst hat til Tyskland og tyskere. Hennes komme var ikke planlagt av Buchman, som neppe ante hennes eksistens før hun dukket opp. Buchmans genius kan ha vært at han erkjente hva som bodde i denne kvinnen og hva hun kunne bli hvis hun var i stand til å se sitt hat i øynene og gi slipp på det.

Diskresjon et vesentlig element

Buchman hadde sterk tro på *det sentrale i erfaringen av tilgivelse*. I prosessen "anger, unnskyldning, bønn om tilgivelse, akseptering av tilgivelse" så han en universell sannhet tilgjengelig for alle overalt. Som kristen kunne han selvfølgelig få sin inspirasjon fra studiet av Kristi liv, men han visste gjennom sine venner fra andre religioner at også de kunne finne klart definerte veier til tilgivelse.

Et skritt på denne veien var å se fortiden i øynene. Hvis du ikke gjør det, vil fortiden beherske deg resten av livet. Ofte vil døren til en ny fremtid åpne seg når et menneske forteller deg noe som han eller hun aldri har røbet for noen før. Diskresjon var således et vesentlig element i hva Buchman kalte livsforvandlerende arbeid. Målet var ikke bare personlig anger, men for mange var det også behov for å identifisere seg med sin nasjons skyld. Samtidig advarte han mot å bli besatt av fortiden. Hans erfaring var at de som var kommet galt avsted ofte fikk bedre hjelp gjennom en visjon av hva de kunne bli

Pierre Spoerri

Forts. side 7

Liv, tro og fellesskap

"Liv, tro og fellesskap" var tema for en uke i Caux viet til det indre liv i Moralsk Opprustnings verdensomspennende nettverk.

Tre foredragsholdere med radikalt forskjellig utgangspunkt satte ned merkestene for uken: En jesuitt-pater fra Kanada som bor og arbeider i Libanoing; en muslimsk kvinne fra Egypt som er barnelege i Liverpool, og en amerikansk lærer som etter 10 år i Thailand, nå leder et buddhist-kloster i Storbritannia.

Den russisk-ortodokse tenkeren Grigorij Pomerants sa i Oslo i fjor høst at man må kjenne andre religioner for fullt ut å forstå ens egen. Ut fra dette perspektivet ble uken i Caux en perspektiv-utvidelse. Samtidig ble den en fordypelse: Jesuitt-pateren ga innsikt i kampen mellom godt og ondt, fellene man kan bli fanget i og hvordan man omgås med den menneskelige natur.

Gabriel Marcel

"Det åndelige liv begynner når jeg trer inn i en verden som ikke har meg selv som sentrum."

Gabriel Marcel

Buddhist-munken pekte på betydningen av å leve enkelt og hvordan man vokser på å leve i et fellesskap. Barnelegen ga et muslimsk perspektiv på å finne et ekte forhold til Gud.

Etter hvert innlegg gikk de 250 deltakerne til steder i den store bygningen hvor de uforstyrret kunne meditere i en time over det de hadde hørt. Så møttes en i små grupper på 8-10 for å snakke om hva man hadde tenkt.

I det følgende bringer vi noen utdrag fra de tre innleggene.

Pater Frank Ramsperger:

Jesuittordenens far, Ignatius Loyola, sa at mennesket er skapt til å love, ære og tjene Gud. Det er livets hensikt. Når jeg ikke tilber Gud, kan jeg komme til å tilbe meg selv, penger, makt eller et annet menneske.

Tilbedelse er et uttrykk for avhengighet, og det står ikke høyt i kurs i den moderne verden. Når vi tilber Skaperen, er vi med på å løfte verden opp. Den franske filosofen Gabriel Marcel sa: "Det åndelige liv begynner når jeg trer inn i en verden som ikke har meg selv som sentrum."

Indre bevegelser i sinnet

I en kultur dominert av teknologiske myter, som f. eks. at alle vanskeligheter kan fikses ved teknisk genialitet, er det viktig å være realistisk om det ondes negative mysterium. Vi ser virkningene av det i våre egne og verdens liv.

Gud ble en gang spurt: "Hvorfor gjør du ikke noe med ondskapen og lidelsen i verden?" Gud svarte "Jeg har gjort noe." "Hva?" "Jeg skapte deg."

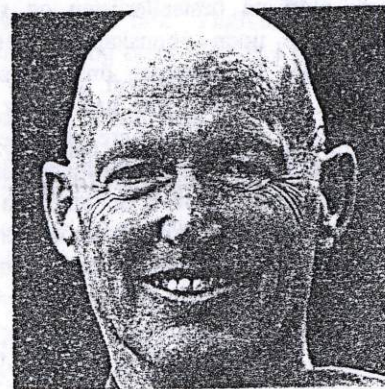
Ignatius beskjeftiget seg meget med de indre bevegelser i sinnet: Noen ganger reagerer vi med raseri eller frykt, andre ganger med glede. Å bearbeide disse indre bevegelsene anså han som en nøkkel til åndelig og moralsk vekst. Noen ber bare med intellektet, andre med hjertet. Det er viktig å få med hele seg selv i bønner, også sine egne begjær. Lytt til hva de forteller deg. Bre dem ut for Gud og snakk med ham om dem.

Satan bruker særlig tre feller når han vil ødelegge et menneske: Rikdom, ære og stolthet. Rikdom er nøkkelordet. Det dreier seg ikke nødvendigvis om penger. Rikdom er det jeg har som eier meg, noe jeg er sterkt knyttet til. Disse avhengighetene - attachments - kan være vanskelig å bli kvitt. Jesus setter fattigdom isteden for rikdom. Den franske dikteren Peguy

advarer mot å prøve å være fullkommen før en går til Gud. Det er gjennom sprukne kar en ser lyset. Gud arbeider gjennom svakhet. Han trenger ikke vår rikdom, men vår fattigdom.

Ajahn Sumedho:

Når du blir vigslet som buddhistmunk, gir du opp alt som gjør deg avhengig. Du har ingen penger, ingen eiendeler, du får ikke en gang dyrke eller lagre mat. Hovedsaken blir å leve på en måte som inspirerer, som skaper tro og tillit. Det vekker det gode i andre mennesker, og de får lyst til å gi deg det du trenger: Mat, klær, et over hodet og medisiner. De gir deg et livsgrunnlag, om det enn er minimalt.

Ajahn Sumedho

Målet er å leve på en måte som ikke skader noen. Å leve bevisst er å være fullt ut til stede hvor du er, med menneskene og dyrene, med naturen og samfunnet, uten å skape splittelse, fiendskap eller misnøye. Det betyr å leve med takknemlighet for det som er godt, uten å overse det som er galt. Men ettertrykket skal ligge på takknemlighet og tilfredshet.

Jeg er glad jeg ikke fikk oppfylt mitt ønske om å bli eremitt, eneboer. Livet i et samfunn er hva jeg trengte for min åndelige utvikling. I et kloster må du ofte bo sammen med mennesker du ikke liker. I årevis har jeg bodd sammen med munkar som jeg fant utrolig irriterende og ofte ble sint på.

Det er en utfordring ikke å bli fanget av slike negativer. Det gjelder også forholdet

til verden. Man skal ikke la seg trollebinde av alt som er galt med den, men huske på og reflektere over det gode og vakre i tilværelsen. Vi kan forandres fra å oppleve verden som truende eller skuffende ut fra våre idealer, til å oppdage hva livet kan lære oss, hvordan vi kan flyte med det og lære av den grunnleggende usikkerhet og uvisshet det byr på.

Om å slippe ting

Noe av det viktigste ved meditasjon er å lære å slippe ting, å la dem gå. Det betyr ikke å kaste dem bort. Vi skaper mye lidelse for oss selv ved å klemme oss til noe, til våre idéer, våre følelser, vårt utseende, vår identitet som kjønn, rase, klasse eller borger av et bestemt land. Jeg er ikke akkurat noen "stars and stripes" amerikaner, men når engelskmenn snakker om amerikanere på en viss måte, tar jeg det personlig og blir fornærmet.

Jeg oppdaget hvor bundet jeg er av min identitet. Det er godt å reflektere over disse båndene, de er ofte ubevisste. Å la dem gå er skremmende fordi vi har vår sikkerhet i slike identiteter. Når du tenker dypere, går det opp for deg at disse oppfatningene avhenger av omstendigheter som kommer og går. Men omstendighetenes verden er ikke-egentlig, ikke-selv og omskiftelig. Det som blir igjen når du har kappet båndene er renhet - absolutt renhet, som i MRA.

Etter at jeg kom til England i 1977 har jeg båret et stort ansvar. Men fordi jeg har lært å slippe ting, har det ikke vært en byrde. Det du gjør for andre eller samfunnet gir glede. Du kan nyte friheten innen den rammen du befinner deg i

Den endelige sannheten

Menneskesinnet skaper mye tvil og usikkerhet. Samtidig lengter vi etter visshet, etter å gjøre tingene forutsigbare. Men vår eksistens er i stadig forandring.

Når vi innser dette, kan vi begynne å finne et mål av tro og tillit til det kristne kaller Gud, eller hva vi buddhister kaller Sannheten. Tro leder til visshet. Det betyr ikke blindt å forplikte seg til noe en

annen tror, men selv å få et direkte forhold til Sannheten, til Gud eller den endelige Sannhet.

Lege Omnia Marzouk:

Jeg er egypter, ble født i Spania, utdannet i Australia og arbeider nå i England. Et vendepunkt i mitt liv var møtet med MRA i Australia. Fra å være en muslim bare i navnet, begynte jeg å ta min tro alvorlig. Det sendte meg ut på en åndelig reise og ga meg venner som har inspirert, utfordret og stått meg bi.

Jeg vil ta utgangspunkt i sufi-tradisjonen i Islam, som er ca. 1100 år gammel. Den bygger på vanlige islamske doktriner, men vil forbinde den ytre praksis med indre kunnskap om og opplevelse av Gud. Nøkkelen til opplevelsen er å kjenne seg selv og lutres, og å lære å tilbe.

Mange av de store sufimystikerne har uttrykt seg gjennom poesi. Noe av det jeg siterer fra dem i det følgende er poesi, noe er det ikke:

Omnia Marzouk

"Lytt! Åpne et vindu mot Gud.

Begynn å glede deg over det du ser gjennom åpningen.

Hold ditt øye festet på den Elskede.

Det står i din makt å lytte, min venn.

Gud sa: 'Jeg bor ikke på jorden eller i himmelen,

men i mine trofaste venners hjerte.

Hvor vidunderlig! Hvis du søker meg, søk meg der!'

Guds folk bor på hjertets sted,

ikke i den ytre verden.

Heller enn å være opptatt av det ytre,

kjemp med guddommelig kjærlighet for å rense ditt hjerte

fra alt annet enn den Elskede.

Det overrasker meg at den som søker renhet

klager over røff behandling når tiden er kommet til å lutres.

Hardheten er ikke vendt mot deg, min sønn,

men mot de skadelige egenskapene du har.

Pass på at du ikke sier til andre hva de skal gjøre

eller påtvinger dem dine synspunkter.

For hvert hjerte har sin egen slags forbindelse med Gud

og skal derfor respekteres.

Hvis du elsker Gud, tjener du hans skapninger.

Vær oppmerksom på at det å gjøre noen lykkelig

er tusen ganger bedre enn å henge deg

til å be natt og dag.

Det finnes to slags intelligens.

Den ene minner om det et barn lærer på skolen

gjennom lærere, bøker og pugging.

Den andre er Guds gave og har sin kilde dypt inne i sjelen. Søk denne kilden i deg selv.

Europas muslimer: Dialog eller mistillit?

Er mistro til Islam og muslimer i ferd med å utvikle seg til en fobi i Europa? Den spørsmålstillingen var utgangspunktet for seminaret "Europa og dets muslimer" over tre ettermiddager med nesten hundre deltakere fra 31 land. Seminaret var en del av konferansen "Agenda for forsoning" i Caux i august. Blant deltakerne fra Norge var Kebba Secka, generalsekretær i Islamsk Råd og medlem av Verdikommisjonens styringsgruppe, og Imam Ebrahima Saïdy fra Hisbiyallahu-moskéen i Oslo. De fleste deltakerne var bosatt i Europa, men kristne og muslimer fra Midt-Østen ga debatten bredde og perspektiv.

Hvordan kan vi lege sårene etter de mange konflikter og konfrontasjoner mellom kristne og muslimer, mellom Islam og den vestlige verden, oppgjennom historien? Dette spørsmålet sto på dagsorden første seminardag. Deretter handlet det om hvordan vi alle kan bidra med løsninger på problemene som oppstår i skillelinjen mellom muslimsk og vestlig kultur i dagens Europa. Til slutt tok vi for oss oppgaver som kan forene mennesker fra forskjellige religioner og kulturer til felles innsats.

Velkjent er fordommene mot det økende antall muslimer i Europas samfunn. Idag er de 25 millioner. Imorgen? I mange europeiske land spiller ytterliggående politiske ledere på frykt og uro for den innflytelse islamsk kultur og religion kan få. Muslimer er bekymret for at disse holdningene er i ferd med å utvikle seg til 'islamofobi'. Muslimske ekstremister begår grusomme voldshandlinger. Dette slår tilbake som en kald gufs av fordommer og aggresjon fra hele samfunnet mot de millioner muslimer som føler like stor avsky for denne brutaliteten som alle andre. De opplever at de blir ansett som potensielle terrorister i ledtog med en farlig religion.

Europas syndebukker?

En av lederne for seminaret, Imam Abduljalil Sajid, uttrykte sin erfaring slik: "Siden den iranske revolusjonen, Gulf-krigen og striden omkring boka 'De sataniske vers' har jeg som muslim i England følt meg truet. Min lojalitet til mitt land England er blitt trukket i tvil." Han fortalte hvordan Runnymede Trust i England nedsatte en kommisjon i 1994, som besto av jøder, kristne og muslimer, for å studere fordommer, frykt og diskriminering i forholdet mellom muslimer og resten av det britiske samfunnet. Kommi-

sjonen avslørte fenomenet 'islamofobi'. En demonisering av Islam gjennom media er en realitet. Fiendtlighet og fordommer mot muslimer er en realitet.

"Er vi i ferd med å bli gjort til Europas syndebukker?" spurte en av de andre muslimske deltakerne. "Er vi i ferd med å få skylden for mye av det som går galt i det europeiske samfunnet, liksom jødene led denne skjebnen i den første delen av dette århundret?" Om og om igjen i løpet av seminaret prøvde muslimer å gi ikke-

Imam Ebrahima Saïdy, Oslo, og Anders Eskeland, Bærum.

muslimer et bedre bilde av Islam enn det de antok vi hadde fra media. Deres iver og behov for å forklare sin religion var en refleks av hvor sterkt de føler seg misforstått.

En av innleiderne, dr. Omnia Marzouk fra Egypt, sa: "Jeg har følt det som en oppgave å være brobygger mellom muslimsk og vestlig kultur og religion. Men ettersom jeg er blitt kjent med mennesker, har jeg oppdaget en annen dimensjon. Du lærer å se historien med andres øyne. Mennesker og land med min religion Islam er blitt undertrykket. Samtidig har mennesker og myndigheter fra min religion begått urett mot andre. Dette er historiens sår som vi bærer med oss. Forsoning er ikke et mål i seg selv, men det vil sette mennesker fra forskjellige religioner istand til å løse noen av de

mest brennbare problemene vi står overfor i verden. Jeg vil bare nevne et par: Forskjellen mellom rike og fattige, miljøødeleggelsene og nedbrytingen av etiske verdier i den vestlige verden."

Norske deltakere

Kebba Seckas arbeid i Oslo for å forebygge vold og konfrontasjoner mellom ungdomsgjenger med forskjellig kulturbakgrunn var et eksempel på hva som kan gjøres med et brennbart problem. Ungdom føler seg fremmedgjort, splittet mellom sine foreldres og sitt nye hjemlands kultur. Imam Saïdy sa: "Mye av fremmedgjeringen bunner i uvitenhet. Alle kan hjelpe til med å skape en følelse av identitet og tilhørighet, utvikle toleranse, styrke integrasjon og fremme menneskeverd. Caux har for meg vært et sted hvor jeg har kunnet gi slipp på mine følelser av frykt, utrygghet, av å være truet og få gjenoppdage meg selv som det Guds barn jeg er skapt til å være."

Også Kebba Secka kom inn på atmosfæren i Caux: "Noen mennesker har vært så ærlige her at jeg nesten dukket under bordet. Men sannhet og ærlighet gjør at folk kjenner seg trygge - og når du er en minoritet føler du deg ofte utrygg, selv når du ikke er klar over det. Det er grunnen til at jeg kommer hit, og oppfordrer andre til å gjøre det samme."

Politiet i Utrecht: Eget kontor for muslimske spørsmål

Sjefen for politiets Senter for minoriteter i Utrecht, Holland, Hans Papeveld, fortalte om opprettelsen av et eget kontor for islamske spørsmål innen dette sentret og opplæring av politifolk til å forstå og respektere muslimsk kultur. Det finnes dessuten politifolk som er muslimer ved alle lokale politistasjoner i Utrecht-området. Hans kollega og leder for dette kontoret, Willem Timmer, sa: "Kontoret arbeider med følsomme og vanskelige spørsmål. Folk fra muslimske minoriteter og samfunn finner vår dør åpen 24 timer i døgnet sju dager i uka. Vår hovedoppgave er kontakt- og tillitsskapende arbeid i forhold til de muslimske organisa-

Forts. side 7

Europas muslimer

Forts. fra side 6

sjonene. En kan godt si at det er blitt mer en livsstil enn en jobb."

Læreren Howard Grace fra England inviterte dr. Al-Azhari, tidligere ambassadør for Somalia, til 24 skoler for å fortelle om sitt land, sin lidelse i politisk fangenskap, sin erfaring av tilgivelse og arbeidet for forsoning i Somalia. "Han prøvde ikke å gi elevene et forbedret bilde av Islam," sa Howard Grace, "han fortalte ganske enkelt om forvandling i sitt liv. Som følge av dette fikk elevene respekt for Islam og interesse for fundamentale livsspørsmål."

Det er ikke bare muslimer som møter motstand på grunn av sin tro og moral. Andrew Stallybrass fra den reformerte kirken i Genève sa: "Jeg er en del av et europeisk samfunn som historisk sett er bygget på den jødisk-kristne arv. Men jeg føler meg mer og mer som del av en kristen minoritet som står overfor et mer og mer aggressivt sekularisert samfunn."

Utsynet av dette tegner det seg kanskje en felles oppgave for kristne og muslimer: Å gjøre åndelige og moralske valg og verdier tydelige i et materialistisk Europa.

Brobygging - innsats og risiko

Muslimer i Europa er ikke bare de som er kommet hit i løpet av de siste tiårene. På Balkan har muslimer røtter langt tilbake i historien. Krigen i Bosnia med klare religiøse overtoner opprørte og fanget verdens oppmerksomhet. Nå er det Kosovo. Monsignor Mato Zovkic fra den katolske kirken i Sarajevo understreket hvordan imamer og prester kan bidra til å helberde sårene etter fortidens konflikter: "De kan bevisstgjøre og undervise sine menigheter til toleranse i et spent samfunn. Lover og politiske strukturer kan ikke forandre sinnelag og hjerter. En bevisst og personlig tro kan bringe omvendelse. Det vil hjelpe oss til å være trofaste mot vår religiøse og etniske identitet og samtidig respektere andre menneskers tro, og identitet."

Mange synspunkter på seminaret kunne trengt videre utdypning. For eksempel: Hva betyr det å være en brobygger? Fatter vi hvilket mot det krever å bryte med rotfestede fordommer i egen gruppe og vise vei i møte med dem fra en annen religion og kultur? Risikoen er at en blir sine egne venners fiende.

Noen innlegg bar preg av at vi fortsatt er mer opprørte over andres urett enn den vår egen kultur og religion er identifisert med. En deltaker uttrykte det slik: "Vi bør slutte å sammenligne idealene i vår egen religion med hvordan folk av en annen religion praktiserer sin tro." Imam Sajid sa: "Den urett som er begått av mennesker og myndigheter opp igjennom tidene må ydmykt erkjennes og tilgis. Når vi tegner bildet av den virkeligheten vi står overfor, må vi akseptere forandring i våre hjerter og i det samfunnet vi lever i. Det begynner med meg selv som individ."

Bjørn Ole Austad

Svaret til ismene

Forts. fra side 3

enn gjennom å dvele ved sine synder. En av hans beste egenskaper var hans forventning. Han ventet det beste av enhver, og ble ofte lønnet med positiv respons. Selvfølgelig ble han også undertiden skuffet, men han lot aldri motgang stoppe seg.

Til slutt vil jeg nevne hans evne til formidling. I en konfliktsituasjon er det ganske lett å se hvem som burde forandres. Men hvordan overfører du viljen til å kjenne deg selv og til forvandling? Hvis det var ett område Buchman kjempet med hele sitt liv, var det dette: Hvordan overføre en visjon eller en erfaring til et annet menneske, og videre til et land.

Oppsummerer Buchmans filosofi

Jeg vil gjerne avslutte med et sitat som oppsummerer Buchmans filosofi. I en tale med tittelen "Svaret til alle ismer - endog materialisme", sa han: "Splittelse er vår tids varemerke; splittelse i hjertet; splittelse i hjemmet; splittelse i industrien; splittelse i nasjonen; splittelse mellom nasjonene. Enhet er vårt øyeblikkelige behov. Splittelse er resultat av menneskelig stolthet, hat, begjær, frykt, grådighet. Splittelse er materialismens varemerke. Enhet er gjenfødelsens nåde. Vi kjenner ikke lenger kunsten å forene fordi vi ikke kjenner forvandlingens og gjenfødelsens hemmelighet."

Buchman ville ha vært den siste til å hevde at hans erfaringer og prinsipper var den endegyldige sannhet. Han ville oppmuntret oss alle til å ta del i denne konferansen for å fortsette søket etter hva forsoning egentlig handler om og hvordan den kan oppnås.

Radioprogrammer i Russland

28 russere deltok i konferansene i Caux i sommer. Blant dem var fire studenter fra Moskva og en fra Minsk i Hviterussland. De var sendt av nestformannen i Yabloko-partiet og utgjør lederskapet i partiets ungdomsorganisasjon. Andre var en radioreporter og professor Grigori Pomerants og hans kone, poeten Zinaida Mirkana. De har siden laget flere radioprogrammer om "morske problemer i lyset av våre erfaringer i Caux". - Ekteparet Pomerants besøkte Norge som MRA's gjester for et år siden.

Den første boka om MRA som utkom på russisk sendes nå ut til biblioteker og universiteter. Annejet Campbells bok om barneoppdragelse kommer ut i Moskva i november. To andre bøker vil bli utgitt neste år.

Til våre lesere

Vi vil med dette rette en hjertelig takk til alle som har sendt bidrag til driften av bladet. Dessverre har vi ikke kunnet takke hver enkelt, men gjør det på denne måten.

Litauisk-dansk seminar

I begynnelsen af september arrangerede Litauisk-Dansk for-
ening et program i Vilnius om danske initiativer for sociale
ændringer, som var udsprunget af et moralsk engagement.
Mødet åbnedes i det historiske fakultet på det Pædagogiske
Universitet. Auditoriet var fyldt med 75 studerende og mødet
af fakultetets dekan, som bød velkommen til Inger og Keld
Jørgensen, danske heltidsarbejdere for Moralsk Oprustning.

Med ledsagelse af historiske dias billeder, fortalte Keld
Jørgensen om landbrugs- og skolereformerne i begynnelsen af
forrige århundrede som ændrede den danske samfundsstruktur.
Om højskoler og andelsbevægelsen, som udsprang af Grundt-
vigs visioner, og som gennem en græsrods bevægelse skabte
forudsætning for en økonomisk udvikling i Danmark omkring
århundredskiftet. Om arbejderbevægelsens pionerer, som gen-
nem en bred folkelig kamp tog fat i de store sociale problemer,
som fulgte i kølvandet af den industrielle udvikling og skabte
et samfund med social forståelse og omsorg. Endelig om
indsatsen for at skabe arbejde under den store arbejdsløshed i
slutningen af 30'erne, gennem Landsforeningen til Arbejdsløs-
hedens Bekæmpelse, som opstod udfra Oxfordbevægelsens
vækelse i Danmark i disse år.

Under besøget blev der også lejlighed til at træffe en række
universitetsfolk, som havde deltaget i de Østersøseminarer,
som Moralsk Oprustning havde taget initiativ til i de senere år.

*Senteret i Caux drives for en stor del gjennom innsats av
konferansedeltakerne. Her er tre norske jenter i sving i det
store kjøkkenet, hvor maten forberedes på skift for opptil 500
gjester. Fra venstre Marianne Knudsen, Astrid Magnus
Eskeland og Ragnhild Urbye.*

Medier bygger bro

Medie-folk fra Nord-Irland, Bosnia og Sør-Afrika talte i Caux
på en konferanse i juli arrangert av International Communica-
tions Forum. Temaet var "Mediene og samfunnet - et skapende
forhold?"

Balkan

Fra Balkan talte Senad Kamenica, sjef for nyheter og
samtdsprogram i fjernsynet i Bosnia og Herzegovina. Han sa
at mediene på Balkan, som var splittet etter etniske skillelinjer,
hadde gjort mer skade enn våpnene. De hadde startet prosesser
som førte til utrolige myrderier. 250000 mennesker var blitt
drept under krigen, derav 30000 barn.

Men i dag forventer bosnierne at mediene skal hjelpe til med å
overvinne landets problemer ved å bygge tillit. Kamenica
beskrev sin egen kamp for å holde balanse i nyhetsbildet og gi
sannferdig informasjon.

Kamenicas TV-stasjon ligger i Sarajevo og er nylig utpekt av
avisen Le Monde som den mest objektive TV-stasjonen på
Balkan. Stasjonen hadde nylig en kampanje gående i åtte
måneder for å stoppe et lovforslag for etnisk skille i barne-
skolen. Lovforslaget ble trukket tilbake.

Nord-Irland

I Nord-Irland avhenger fremtiden av at enkeltindivider såvel
som de republikanske og unionistiske grupper lærer seg
dialogens kunst, sa William Stainsby, direktøren for Cedar
House Cultural Institute ved Derry/Londonderry, på grensen til
republikken Irland. Dialog er den eneste mulighet til å bryte
fordommer. Jernteppet falt i Europa, men det består femdeles
mellom samfunnene i Nord-Irland. Mange problemer kan løses
hvis vi bare vil lytte til hverandre, fortalte han.

Det er for å fremme en slik dialog at han og andre hadde skapt
et senter på tvers av religiøse, etniske og kulturelle skiller. Jeg
kan ikke forvandle andre, men jeg kan forandre mine egne
fordommer, sluttet Stainsby.

Sør-Afrika

Den sørafrikanske journalisten William Smook pekte på at
mediene i konflikter kan fremstå som en del av problemet eller
en del av løsningen. Smook er nestformann i presseklubben i
Cape Town.

Opphevelsen av den interne sikkerhetsloven i Sør-Afrika
hadde gitt journalistene mer frihet, men det er fremdeles
"lukkede områder". Pressen er mer rasemessig integrert. Svarte
og hvite journalister arbeider nå sammen i økende grad. Han
konkluderte med at den beste måten å bidra til forsoning på er
å engasjere seg personlig.

**NY VERDEN vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og i samfunnsforholdene,
bygget på absolutte moralnormer og Kristi forvandlende kraft. Bladet beretter om et globalt arbeid
som er åpent for alle, og om kampen mellom ondt og godt som pågår i ethvert menneske og folkeslag.**

UTGIVER: Moralsk Oprustning, Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo

Tlf. 22 55 94 30. Fax 22 44 85 04. Bankkonto-nummer: 0804.5125794 - 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Bjørn Ole Austad og Jens J. Wilhelmsen.